

Usposabljanje lokalnih akterjev skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri za izvedbo skupnostnih praks

Program mentoriranja

Ljubljana, april 2017

UMAN **TERA**
Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

P&C

E **Eko sklad**
Slovenski okoljski javni sklad
Eco Fund
Slovenian Environmental Public Fund

Projekt sofinancira Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad.

Kazalo

1. Uvod	3
2. Namen in cilji	3
3. Komu je mentoriranje namenjeno	4
4. Obseg in potek mentoriranja	4
5. Kriteriji in postopek za izbor zainteresiranih za mentoriranje	5
6. Vsebina mentoriranja	6
7. Evalvacija mentoriranja	6

1. Uvod

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, Focus, društvo za sonaravni razvoj in Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC so uspešno kandidirali na javnem razpisu »46NVO16 za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij na področju varstva okolja« Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada ter pridobili sofinanciranje za projekt *Dovolj za vse: skupnostno upravljanje z življenjskimi viri*. Projekt traja od 15. marca do 15. novembra 2017.

Del projekta je tudi usposabljanje za povečanje usposobljenosti občin in drugih akterjev za izvajanje skupnostnih projektov, ki obsega mentoriranje in pripravo dveh priročnikov za izvedbo konkretnih skupnostnih praks. Pretekle izkušnje na področju skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri in dela z eno izbrano občino so pokazale, da je za praktično uvajanje skupnostnih projektov pomembno usposabljanje konkretnega lokalnega okolja, da lahko premosti praznino med idejo, ki ima načelno podporo, in realizacijo, ki zaradi inovativne narave ideje za deležnike izgleda negotova.

Mentoriranje bo predstavljeno na regijskih delavnicah, na katerih se bodo lokalni akterji lahko spoznali uspešne prakse na področju skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri in iskali priložnosti za skupnostne projekte v svojem okolju. Delavnice bodo potekale v maju in juniju.

V okviru tekočega projekta bomo zato za konkretne skupnostne projekte usposabljali akterje v več občinah z mentoriranjem, nastala pa bosta še dva priročnika za realizacijo konkretnih skupnostnih projektov. Ta program mentoriranja obsega način izbora mentorirancev, potek in obseg mentoriranja in okvirno vsebino, ki jo mentoriranje lahko pokriva. Mentoriranje bo izvajal praviloma Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC kot koordinator mentoriranja, po potrebi pa bodo sodelovali tudi drugi člani projektne ekipe projekta Dovolj za vse – skupnostno upravljanje z življenjskimi viri.

2. Namen in cilji

Namen mentoriranja je povečanje usposobljenosti in spodbujanje konkretnih projektov skupnostnega upravljanja v lokalnih okoljih na področjih trajnostnega urejanja prostora, vključno s trajnostnim prometom, samooskrbe s hrano in ekološkega kmetijstva, lokalnega krožnega gospodarstva in trajnostne potrošnje, učinkovite rabe energije in oskrbe z energijo iz lokalnih obnovljivih virov.

Cilji te aktivnosti so:

- povečano število in prepoznavnost priročnikov, s katerimi si deležniki skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri lahko pomagajo pri načrtovanju in izvedbi konkretnih projektov;
- boljše razumevanje skupnostnih projektov in korakov za njihovo izvedbo s strani deležnikov;
- povečana usposobljenost in motivacija lokalnih skupnosti za prepoznavanje potencialov življenjskih virov v lokalnih okoljih ter načrtovanje in implementacija njihovega skupnostnega upravljanja;

- povečanje števila lokalnih skupnosti, v katerih se pripravljajo in izvajajo konkretni skupnostni projekti;
- priprava 6 konkretnih projektov za izvedbo;
- prepoznavanje skupnostnih projektov, za katere je največ interesa in potrebe po znanju kot podlaga za oblikovanje novih dveh priročnikov.

3. Komu je mentoriranje namenjeno

Mentoriranje je pomoč zainteresiranim akterjem za izvedbo konkretnih skupnostnih projektov v lokalnem okolju. Zato je namenjeno predvsem zainteresiranim občinam. Dosedanje izkušnje s skupnostnimi projekti so pokazale, da je aktivna udeležba občin zelo pomembna za izvedbo skupnostnega projekta v lokalni skupnosti. Pri tem je občina lahko nosilec izvajanja projekta, lahko pa ga samo podpira. Aktivna podporna vloga občine je za deležnike in širšo javnost pomembna zato, ker se zaradi njene aktivne udeležbe krepi zaupanje deležnikov in prebivalcev do občine, ostali deležniki so bolj voljni sodelovati. Občine imajo tudi institucionalne in finančne vzvode, da povežejo akterje v lokalnem okolju, kar povečuje možnost uspešne realizacije skupnostnih projektov.

Kot mentoriranci niso izključeni tudi drugi lokalni akterji, če se bodo izkazali kot primernejši oziroma ključni za izvedbo konkretnih projektov. Pobudnik oziroma nosilec projekta je praviloma eden, vendar pri skupnostnih projektih praviloma sodeluje več lokalnih akterjev, tako da so ti avtomatično vključeni tudi v mentoriranje. Tako je mentorska podpora smiselna tudi drugim akterjem uresničevanja skupnostnega projekta.

Za mentoriranje se tako lahko prijavijo:

- občina;
- občinska javna služba ali javni zavod (npr. tudi šola, vrtec, knjižnice, izvajalec javnega prevoza);
- druga oblika organiziranja v lokalni skupnosti kot je obrtna, podjetniška, kmetijska zadruga, LAS (lokalna akcijska skupina) ali drugo lokalno združenje;
- lokalne nevladne organizacije;
- visokošolske, raziskovalne in druge strokovne inštitucije (npr. razvojne in energetske agencije);
- tudi gospodarski subjekti (lokalna podjetja, socialna podjetja).

Pod pogojem, da prijavitelj utemelji svojo primernost kot prijavitelja se izjemoma lahko prijavi tudi:

- skupina posameznikov (lokalna pobuda, civilna iniciativa, ki je formalno ali neformalno organizirana);
- več navedenih subjektov skupaj.

4. Obseg in potek mentoriranja

Izvedenih bo 6 mentoriranj za 6 lokalnih okolij, vsako bo predvidoma obsegalo najmanj 20 ur.

Časovni okvir mentoriranja: od vključno julija do vključno oktobra 2017.

Način mentoriranja: sestanki (najmanj en sestanek), e-korespondenca.

Koordinator mentoriranja: Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC.

Izvajalec mentoriranja: koordinator mentoriranja ter po potrebi drugi člani projektne skupine. Po potrebi se bodo angažirali tudi zunanji strokovnjaki za določeno vsebino ali strokovnjaki iz lokalnega okolja.

5. Kriteriji in postopek za izbor zainteresiranih za mentoriranje

Kriteriji za izbor bodo:

- prijavitelj je eden izmed subjektov iz 3. točke;
- izražena potreba po mentoriranju se nanaša na projektno idejo:
 - o ki jo obravnava kateri od priročnikov [Priročnik za izvedbo skupnostne sončne elektrarne](#), [Priročnik za ureditev skupnostnega prostora](#), [Priročnik za izvajanje spremljane poti v šolo](#) ALI
 - o ki je predstavljena v [Katalogu dobrih praks](#) oziroma na regionalnem posvetu ALI
 - o ki je predstavljena v [Vodniku po skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri](#) ALI
 - o druga projektna ideja s področja trajnostnega urejanja prostora, vključno s trajnostnim prometom, samooskrbe s hrano in ekološkega kmetijstva, lokalnega krožnega gospodarstva in trajnostne potrošnje, učinkovite rabe energije in oskrbe z energijo iz lokalnih obnovljivih virov, ki jo prijavitelj lahko utemelji in izkaže že zastavljene korake;
- lokalno okolje ima potenciale in vire (naravne, človeške in druge) za razvoj projekta;
- prijavitelj ima ekipo za mentoriranje, ki bo prenesla znanje tudi v lokalno okolje.

Na podlagi prijav bo pri izbiri upoštevano tudi, ali ima projektna skupina za projektno idejo ustrezna znanja oziroma le-ta lahko organizira ter ali ima projektna ideja potencial za razvoj novega priročnika (predvsem na področjih, ki še niso pokrita: energetska učinkovitost, samooskrba s hrano in ekološko kmetijstvo, lokalno krožno gospodarstvo). Izbor šestih mentoriranj bo poskušal zagotoviti tudi teritorialno uravnoteženost in razporeditev po vsebinskih področjih.

Potek izbora:

- z vabilom na regijski dogodek bomo naslovnikom, ki predstavljajo širok nabor deležnikov lokalnih skupnosti posredovali tudi napoved možnosti mentoriranja. Povabilo k prijavi interesa za mentoriranje pa bo objavljeno tudi na spletnih straneh projektnih partnerjev ob napovedi regijskih dogodkov;
- na regijskih dogodkih bo predstavitev mentoriranja del programa dogodka. Vsak udeleženec regijskega dogodka bo dobil predstavitveni list s podatki glede prijave, izbora, poteka in vsebine mentoriranja;
- zainteresirani se bodo prijavi za mentoriranje s prijavnico, na kateri bodo predstavili podatke o prijavitelju, navedli želene vsebine mentoriranja in potrebe po mentoriranju, oceno lokalnih potencialov za razvoj projekta in predstavili ekipo za mentoriranje (vsaj tri sodelujoče osebe);

- prijave se bodo zbirale v času od dneva prvega regijskega dogodka (16.5.2017) do izteka 10 dni po zadnjem regijskem dogodku (23.6.2017);
- izbor bo opravila projektna skupina po zgoraj navedenih kriterijih in se o izboru odločala soglasno;
- izbor bo izveden v roku 10 dni po poteku roka za prijave (3.7.2017);
- vsi prijavitelji bodo obveščeni o izboru ali neizboru njihove prijave v roku 3 dni po izboru (6.7.2017).

6. Vsebina mentoriranja

Vsebina mentoriranja je odvisna predvsem od prijavljene teme (ideje, projekta) za mentoriranje in predpostavlja, da mentorji vstopijo v konkretno situacijo na terenu (zrelost projektne ideje, stopnja realizacije, vključenost deležnikov). V splošnem pa bo okvir mentoriranja sledeč:

- analiza stanja ob začetku mentoriranja;
- seznanitev s priročniki, predvsem [Priročnikom za izvajanje skupnostnih projektov](#);
- pomoč pri identifikaciji potencialov in ovir za realizacijo skupnostne prakse v konkretnem okolju;
- identifikacija deležnikov, vzpostavitev komunikacije in njihova vključitev ter pristop k projektному vodenju (vodenje procesov po Priročniku za izvajanje skupnostnih projektov), pravno svetovanje;
- identifikacija konkretnih (tudi pravnih) korakov za realizacijo projektne ideje.

Zaključek mentoriranja bo rezultiral v zastavljenih korakih za realizacijo projekta – to vključuje naslednje:

- vzpostavljeni so stiki s ključnimi deležniki,
- identificirani so možni viri potrebnih finančnih sredstev,
- definirani so potrebni operativni koraki za realizacijo projekta,
- mentoriranci so okrepljeni s procesnimi znanji, v rokah imajo priročnike za specifična področja,
- samozavest in motivacija mentoriranih sta na visoki ravni, v lokalni skupnosti pa obstaja pričakovanje za realizacijo projekta.

7. Evalvacija mentoriranja

O vsakem mentoriranju bo izdelano poročilo, ki bo vsebovalo predvsem (brez osebnih podatkov):

- potek mentoriranja (časovni okviri, oblika dela, intenzivnost, mentorji, ekipa za mentoriranje);
- potrebo po mentoriranju, kot jo je predstavil prijavitelj;
- vsebino mentoriranja;
- povzetek zaključka mentoriranja iz točke 6. ter pomembne ugotovitve, ovire, priporočila za izvedbo mentoriranega projekta.

Poročila o mentoriranju bodo objavljena na spletnih straneh partnerjev projekta.